The field evaluation at Karaimų St. 58, Trakai

In 2008 one test pit and one trench (a total area of 20.27 m^2) (Fig. 1) were excavated on the plot at Karaimų St. 58 during an evaluation planned at the site of the expansion of the water main and sewerage networks. A 17th-century cultural layer and the remains of three pottery kilns (Figs. 2–3, 5), that date to the first half of the 17th century, were discovered. Pottery sherds from that time (Fig. 4), including wasters, were found.

Tauras Poška

Krosnis Rinktinės g. 6, Vilniuje

Rinktinės g. 6 (sklype prie Juozapavičiaus ir Rinktinės g. sankirtos), Vilniuje 2008 m. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. Nustatyta, kad didžiojoje sklypo dalyje vertingi kultūrinio sluoksnio horizontai nesusidarę arba sunaikinti formuojant dabartinį paviršių. Surasti XX a. pradžia datuojami pamatų fragmentai. Įžemis pasiektas 1,1 m gylyje. Tyrinėto sklypo V pusėje 40 cm gylyje rastas XX a. viduriu datuojamas akmenų grindinio fragmentas, po kuriuo aptiktas supiltinis sluoksnis, kuris tęsiasi iki 2,7 m gylio ir yra susidaręs XX a. pradžioje formuojant dabartinį paviršių. Centrinėje sklypo dalyje 40 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus rasta 7x9 m dydžio plytų, akmenų ir molio konstrukcija. Spėta, kad tai gali būti gamybinės paskirties krosnies pagrindo fragmentas, datuojamas XVII a.

Vėliau centrinėje sklypo dalyje atlikti archeologiniai tyrinėjimai, kurių metu nustatyta, kad šioje vietoje aptikta buvusi statybinės keramikos (plytų, čerpių, grindų plytelių) degimo krosnis. Atkasta krosnies apatinė dalis, naudojimo laikotarpiu buvusi įkasta į žemę. Surasta 12x7 m dydžio ir 1,4 m aukščio konstrukcija, orientuota Š–P kryptimi. Krosnies išorinės sienos yra gerai išlikusios, tik ŠV kampe suardytas 2x3 m dydžio plotas (greičiausiai XX a. pradžioje, nes šioje vietoje aptikta ūkinė duobė su XVIII–XX a. pradžios buitinės keramikos šukėmis). Išorinės sienos 0,9–1,2 m storio, mūrytos iš XVII a. būdingų plytų, rištų moliu. Mūre taip pat naudoti akmenys ir čerpių fragmentai.

Taip pat nustatyta planinė krosnies struktūra. Ji buvusi dviejų kamerų. P pusėje rastos dvi buvusios pakuros arkos (1 pav.), plūkto molio aslos fragmentai su pelenų tarpsluoksniais. Šioje pusėje buvo sandėliuojamos malkos, iš čia buvo pakuriama krosnis. Š pusė – kaitinimo dalis (2 pav.), virš kurios buvo kraunamos plytos, čerpės ir t. t. išdegimui. Šioje pusėje fiksuotos dvi eilės 1,5x0,3 m dydžio plytinių arkų. Kiekvienoje eilėje buvo 8 arkos. Arkos mūrytos iš XVIII a. pradžia datuotinų plytų. Jos buvusios aukštoje tempera-

1 pav. Rinktinės g. 6 aptiktos krosnies pakura iš P. T. Poškos nuotr.

Fig. 1. View from the S of the firebox of the kiln discovered at Rinktinės St. 6.

tūroje, žalsvos spalvos, stipriai suskilinėjusios. Dugnas – iš plūkto perdegusio molio.

Išskirti 3 krosnies rekonstrukcijos etapai – ŠV kampe, suardytos sienos pjūvyje 60 cm atstumu viena nuo kitos aiškiai matomos dvi perdegusių plytų eilių juostos. Tai leidžia teigti, kad ilgai naudojant krosnį perdegdavo vidinė, kaitinimo dalis, kuri būdavo išardoma, tada siaurinant vidinę dalį mūrijama naujai. Paskutinės rekonstrukcijos mūras datuotas XVIII a. pradžia. Turimi duomenys leidžia teigti, kad statybinės keramikos degimo krosnis naudota XVII–XVIII a. pradžioje.

Išorinės krosnies sienos yra gerai išlikusios, kiek daugiau apardyta V dalis. Krosnies P pusėje gerai išlikusi V pakuros arka, R pusėje ji aptrupėjusi, stipriai suskilinėjusi. Š dalyje, kaitinimo pusėje, išlikusi tik viena V eilės arka, kurios plytos stipriai suskilinėjusios, rišančios medžiagos praktiškai nelikę.

2 pav. Rinktinės g. 6 aptiktos krosnies kaitinimo dalis iš Š. T. Poškos nuotr.

Fig. 2. View from the N of the firing chamber of the kiln discovered at Rinktinės St. 6.

Industrial kiln at Rinktinės St. 6 in Vilnius

During an evaluation at Rinktinės St. 6 it was established that no valuable cultural layer exists in the majority of the plot. A 7x9 brick, stone, and clay construction was found at a depth of 0.4 m in the central part of the plot. It was conjectured that it could be a fragment of the base of an industrial kiln. The dimensions of the former kiln were determined during a later excavation: 12x7x1.4 m. Its exterior wall is 0.9–1.2 m thick and made of bricks laid with clay, which is characteristic of the 17th century. Stones and roofing tile sherds were also used in the wall. The kiln had two chambers: a firebox on the S (Fig. 1) and a firing chamber on the N (Fig. 2). Three stages in the reconstruction of the kiln were distinguished. The masonry wall from the last reconstruction dates to the early 18th century. The available data allow one to state that the kiln was used for firing structural ceramics during the 17th – early 18th century.

